

EDUSKUNNAN VASTAUS 222/2004 vp

Hallituksen esitys laeiksi sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 221/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 42/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sosiaalihuoltolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 17 päivänä syyskuuta 1982 annettuun sosiaalihuoltolakiin (710/1982) väliaikaisesti uusi
2 a luku seuraavasti:

2 a luku

Eräiden tehtävien järjestämistä koskeva kokeilu

12 a §

Vanhusten ja muiden asiakasryhmien tarpeita vastaavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi kunta tai kuntayhtymä voi kokeilla eräiden sosiaalihuollon ja kansanterveystyön tehtävien järjestämistä poiketen niitä koskevista säännöksistä siten kuin tässä luvussa säädetään.

12 b §

Sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy kokeiluun osallistuvat kunnat ja kuntayhtymät niiden tekemien hakemusten perusteella. Jos hakemus koskee kunnan sisäisen toimielinjaon muuttamista, kunnan on ennen hakemuksen tekemis-

tä tullut selvittää sosiaalihuollon toimeenpanosta huolehtivan monijäsenisen toimielimen ja kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtivan monijäsenisen toimielimen yhdistämisen tarkoituksenmukaisuus.

Kunta tai kuntayhtymä voidaan hyväksyä kokeiluun, jos:

- 1) kokeilu parantaa vanhusten ja kokeilun piiriin tulevien muiden asiakasryhmien sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteensovittamista ja edistää laadultaan hyvien palvelujen järjestämistä; ja
- 2) kokeilu ei aiheuta merkittävää haittaa sosiaalihuollon tai kansanterveystyön palvelujen kokonaisuudelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkistaa kokeilun piiriin tulevat kunnat ja kuntayhtymät. Kokeilu voi kestää 31 päivään joulukuuta 2008 saakka.

Kokeilukunnat ja -kuntayhtymät huolehtivat kokeilun seurannasta ja arvioinnista. Ne ovat

velvollisia antamaan sosiaali- ja terveysministeriölle sen pyytämät tiedot kokeilusta. Alustava arvio kokeilusta tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle 31 päivään joulukuuta 2007 mennessä ja loppuarvio kuuden kuukauden kuluessa kokeilun päättymisestä.

12 c §

Kokeilussa voidaan poiketa tämän lain 6 §:n 1 momentin ja kansanterveyslain (66/1972) 6 §:n 1 momentin säännöksistä siten, että vanhusten sosiaalipalveluista ja vanhuksia koskevista kansanterveystyön tehtävistä kokonaan tai osittain huolehtii yksi kunnan monijäseninen toimielin. Se voi olla joko sosiaalihuollon tai kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtiva toimielin taikka muu, ainoastaan näistä sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiva toimielin. Kokeiluun voidaan liittää myös muiden asiakasryhmien vastaavia palveluja.

Tämän lain 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut kotipalvelut ja kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 2 kohtaan sisältyvät kotisairaanhoidon tehtävät voidaan kokeilussa järjestää osittain tai kokonaan yhdistettyinä *kotihoidoksi*. Kotihoidon toimeenpanosta huolehtiminen voidaan toteuttaa myös siten, että kunnan kotipalvelujen tehtäviä annetaan asianomaisen kansanterveystyöstä huolehtivan kuntayhtymän toimielimelle, tai siten, että kansanterveystyön kuntayhtymälle kuuluvia kotisairaanhoidon tehtäviä siirretään asianomaisten kuntien sosiaalihuollosta vastaaville toimielimille.

12 d §

Toimintayksikköä, jolle kotihoidon tehtävät kuuluvat, pidetään sosiaalihuollon toimintayksikkönä, jos se on sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavan toimielimen alainen, ja terveydenhuollon toimintayksikkönä, jos se on kansanterveystyön toimeenpanosta vastaavan toimielimen alainen. Jos kokeilua varten perustetaan uusi toimielin, kotihoidon toimintayksikköä pidetään joko sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksikkönä sen mukaan, mihin sen tehtävät painottuvat.

Kotihoidon asiakkaalla tarkoitetaan tässä luvussa kotihoitoa hakevaa tai sitä saavaa henkilöä.

12 e §

Siltä osin kuin kotihoidon toimintayksikön tehtävät eivät ole terveyden- ja sairaanhoitoa, asiakkaan kotihoidon järjestämistä koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 6 §:ssä säädetään viranomaisen päätöksestä ja tämän lain 7 luvussa muutoksenhausta.

12 f §

Kotihoidon asiakkaan terveyden- ja sairaanhoitoa koskevien kotihoidon asiakirjojen laatimiseen, säilyttämiseen, salassapitoon sekä tietojen luovuttamiseen sovelletaan potilasasiakirjoja koskevia säännöksiä. Muiden asiakkaan kotihoitoa koskevien asiakirjojen laatimiseen, säilyttämiseen, salassapitoon sekä tietojen luovuttamiseen sovelletaan sosiaalihuollon asiakirjoja koskevia säännöksiä.

Kotihoidon toimintayksikön henkilöstöllä on oikeus käyttää tehtäviensä edellyttämällä tavalla kotihoidon rekisteritietoja.

12 g §

Kun kotihoidon potilas on hoidettavana asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskeskuksessa, terveyskeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä:

1) saada ja käyttää kyseisen potilaan terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisen tai sen toteuttamisen kannalta tarpeellisia kotihoidon potilasasiakirjatietoja, silloin kun kotihoidosta huolehtii kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtiva toimielin;

2) saada kyseisen potilaan terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisen tai sen toteuttamisen kannalta tarpeellisia kotihoidon potilasasiakirjatietoja, silloin kun kotihoidosta huolehtii muu toimielin; sekä

3) saada kyseisen potilaan terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisen tai sen toteuttamisen

kannalta välttämättömät tiedot muista kotihoi-
don asiakirjoista.

Kotihoidon toimintayksiköllä on oikeus sa-
lassapitosäännösten estämättä:

1) saada ja käyttää asiakkaan kotihoidon to-
teuttamisen tai järjestämisen kannalta välttämät-
tömiä potilasasiakirjatietoja asianomaisen kun-
nan tai kuntayhtymän terveyskeskuksesta sil-
loin, kun kotihoidosta huolehtii kansanterveys-
työn toimeenpanosta huolehtiva toimielin;

2) saada asiakkaan kotihoidon toteuttamisen
tai järjestämisen kannalta välttämättömiä poti-
lasasiakirjatietoja asianomaisen kunnan tai kun-
tayhtymän terveyskeskuksesta silloin, kun koti-
hoidosta huolehtii muu toimielin; sekä

3) saada muilta viranomaisilta tietoja siten
kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oi-
keuksista annetun lain 20 §:ssä säädetään.

12 h §

Kotihoidon toimintayksiköllä on oikeus ava-
ta tekninen käyttöyhteys rekisteriensä salassa pi-
dettäviin tietoihin, jotka sillä on oikeus 12 g §:n
1 momentin nojalla antaa asianomaisen kunnan
tai kuntayhtymän terveyskeskukselle. Asian-
omaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskes-
kuksella on oikeus avata tekninen käyttöyhteys
potilasrekisterinsä salassa pidettäviin tietoihin,

jotka sillä on oikeus 12 g §:n 2 momentin 1 ja 2
kohdan nojalla antaa kotihoidon toimintayksi-
kölle. Kotihoidon toimintayksiköllä on oikeus
saada teknisen käyttöyhteyden avulla 12 g §:n 2
momentin 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja siten
kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oi-
keuksista annetun lain 21 §:ssä säädetään.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen
käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa
pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka
etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on
säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaa-
mista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettä-
vä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huo-
lehditaan asianmukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
200 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta
2008.

Aiempia kotipalvelun ja kotisairaanhoidon
tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä
siirtää kotihoidon tiedot sisältävään rekisteriin,
jos se on palvelujen järjestämisen vuoksi tar-
peen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Laki

kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 28 päivänä tammikuuta 1972 annettuun kansantervelakiin (66/1972) *väliaikaisesti* uusi
2 a luku seuraavasti:

2 a luku

**Eräiden tehtävien järjestämistä koskeva
kokeilu**

13 a §

Vanhusten ja muiden asiakasryhmien tarpeita vastaavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi kunta tai kuntayhtymä voi kokeilla eräiden sosiaalihuollon ja kansanterveystyön tehtävien järjestämistä poiketen niitä koskevista säännöksistä siten kuin tässä luvussa säädetään.

13 b §

Sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy kokeiluun osallistuvat kunnat ja kuntayhtymät niiden tekemien hakemusten perusteella. Jos hakemus koskee kunnan sisäisen toimielinjaon muuttamista, kunnan on ennen hakemuksen tekemistä tullut selvittää sosiaalihuollon toimeenpanosta huolehtivan monijäsenisen toimielimen ja kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtivan monijäsenisen toimielimen yhdistämisen tarkoituksenmukaisuus.

Kunta tai kuntayhtymä voidaan hyväksyä kokeiluun, jos:

1) kokeilu parantaa vanhusten ja kokeilun piiriin tulevien muiden asiakasryhmien sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteensovittamista ja edistää laadultaan hyvien palvelujen järjestämistä; ja

2) kokeilu ei aiheuta merkittävää haittaa sosiaalihuollon tai kansanterveystyön palvelujen kokonaisuudelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkistaa kokeilun piiriin tulevat kunnat ja kuntayhtymät. Kokeilu voi kestää 31 päivään joulukuuta 2008 saakka.

Kokeilukunnat ja -kuntayhtymät huolehtivat kokeilun seurannasta ja arvioinnista. Ne ovat velvollisia antamaan sosiaali- ja terveysministeriölle sen pyytämät tiedot kokeilusta. Alustava arvio kokeilusta tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle 31 päivään joulukuuta 2007 mennessä ja loppuarvio kuuden kuukauden kuluessa kokeilun päättymisestä.

13 c §

Kokeilussa voidaan poiketa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentin ja tämän lain 6 §:n 1 momentin säännöksistä siten, että vanhusten sosiaalipalveluista ja vanhuksia koskevista kansanterveystyön tehtävistä kokonaan tai osittain huolehtii yksi kunnan monijäseninen toimielin. Se voi olla joko sosiaalihuollon tai kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtiva toimielin taikka muu, ainoastaan näistä sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiva toimielin. Kokeiluun voidaan liittää myös muiden asiakasryhmien vastaavia palveluja.

Sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut kotipalvelut ja tämän lain 14 §:n 1 momentin 2 kohtaan sisältyvät kotisairaanhoidon tehtävät voidaan kokeilussa järjestää osittain tai kokonaan yhdistettyinä *kotihoidoksi*. Kotihoidon toimeenpanosta huolehtiminen voidaan toteuttaa myös siten, että kunnan kotipalvelujen tehtäviä annetaan asianomaisen kansanterveystyöstä huolehtivan kuntayhtymän toimielimelle, tai siten, että kansanterveystyön kuntayhtymälle kuuluvia kotisairaanhoidon tehtäviä siirretään asianomaisten kuntien sosiaalihuollosta vastaaville toimielimille.

13 d §

Toimintayksikköä, jolle kotihoidon tehtävät kuuluvat, pidetään sosiaalihuollon toimintayksikkönä, jos se on sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavan toimielimen alainen, ja terveydenhuollon toimintayksikkönä, jos se on kansanterveystyön toimeenpanosta vastaavan toimielimen alainen. Jos kokeilua varten perustetaan uusi toimielin, kotihoidon toimintayksikköä pidetään joko sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksikkönä sen mukaan, mihin sen tehtävät painottuvat.

Kotihoidon asiakkaalla tarkoitetaan tässä luvussa kotihoitoa hakevaa tai sitä saavaa henkilöä.

13 e §

Siltä osin kuin kotihoidon toimintayksikön tehtävät eivät ole terveyden- ja sairaanhoitoa, asiakkaan kotihoidon järjestämistä koskevaan

päätökseen sovelletaan, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 6 §:ssä säädetään viranomaisen päätöksestä ja sosiaalihuoltolain 7 luvussa muutoksenhausta.

13 f §

Kotihoidon asiakkaan terveyden- ja sairaanhoitoa koskevien kotihoidon asiakirjojen laatimiseen, säilyttämiseen, salassapitoon sekä tietojen luovuttamiseen sovelletaan potilasasiakirjoja koskevia säännöksiä. Muiden asiakkaan kotihoitoa koskevien asiakirjojen laatimiseen, säilyttämiseen, salassapitoon sekä tietojen luovuttamiseen sovelletaan sosiaalihuollon asiakirjoja koskevia säännöksiä.

Kotihoidon toimintayksikön henkilöstöllä on oikeus käyttää tehtäviensä edellyttämällä tavalla kotihoidon rekisteritietoja.

13 g §

Kun kotihoidon potilas on hoidettavana asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskeskuksessa, terveyskeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä:

1) saada ja käyttää kyseisen potilaan terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisen tai sen toteuttamisen kannalta tarpeellisia kotihoidon potilasasiakirjatietoja, silloin kun kotihoidosta huolehtii kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtiva toimielin;

2) saada kyseisen potilaan terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisen tai sen toteuttamisen kannalta tarpeellisia kotihoidon potilasasiakirjatietoja, silloin kun kotihoidosta huolehtii muu toimielin; sekä

3) saada kyseisen potilaan terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisen tai sen toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot muista kotihoidon asiakirjoista.

Kotihoidon toimintayksiköllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä:

1) saada ja käyttää asiakkaan kotihoidon toteuttamisen tai järjestämisen kannalta välttämättömiä potilasasiakirjatietoja asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskeskuksesta silloin, kun kotihoidosta huolehtii kansanterveystyön toimeenpanosta huolehtiva toimielin;

2) saada asiakkaan kotihoidon toteuttamisen tai järjestämisen kannalta välttämättömiä potilasasiakirjatietoja asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskeskuksesta silloin, kun kotihoidosta huolehtii muu toimielin; sekä

3) saada muilta viranomaisilta tietoja siten kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 20 §:ssä säädetään.

13 h §

Kotihoidon toimintayksiköllä on oikeus avata tekninen käyttöyhteys rekisteriensä salassa pidettäviin tietoihin, jotka sillä on oikeus 13 g §:n 1 momentin nojalla antaa asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskeskukselle. Asianomaisen kunnan tai kuntayhtymän terveyskeskuksella on oikeus avata tekninen käyttöyhteys potilasrekisterinsä salassa pidettäviin tietoihin, jotka sillä on oikeus 13 g §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla antaa kotihoidon toimintayksikölle. Kotihoidon toimintayksiköllä on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla 13 g §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja siten kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 21 §:ssä säädetään.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

EV 222/2004 vp — HE 221/2004 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta
2008.

Aiempia kotipalvelun ja kotisairaanhoidon
tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä
siirtää kotihoidon tiedot sisältävään rekisteriin,

jos se on palvelujen järjestämisen vuoksi tar-
peen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2004